

ADMINISTRATIE
KAMP
ZEIST,
ALLE DAGEN

VAN
9 tot 11u.
BARAK 25.

De Kampbode

OPSTELRAAD
C. DEROUX
K. QUINTENS
A. VERBIST
E. WÈVE.

Moed in Lijden

Door Koop. Jaan A. Kroes.

III

Een valsche gedachte heerscht alom over dit leed. Doodsangst! Wel, die hebben wij allen doerstaan, als door-oorproefde zijnde menschen, — doch was zijn wij een dag uit het vuur, of we lachen en zingen, — sneerij verkoopend en anleggen, doch vloekend om den harden stroozak en den duur van den oorlog, waar wij minder dan gij, mijne lieve menschen, een sporendijfje einde kunnen aan maken. En dit is ons lijden; als haveloosje dompelaars te moeten leven en strijden.

En wat is uw leed?

Der van huis te wonen, van een huis dat niet meer bestaat, dat onderging met heel uw hebben. Uw leed is: moeder-maakt tegenover het leven te staan, dat gij eens zult moeten bewandelen, en waarvoor gij vrest.

En het leed der Krijgsgevangenen, — is dit, van niet-meer te kunnen strijden, niet meer te mogen handelen, om deze verdrukking, waaronder ze leven in kamp en loodsen al te schudden.

Vervolgens is hun leed — grooter dan de verveling der strijders, grooter dan uw verveling, die niet de hand der vreemde tuchten kent.

Dan hebben wij nog het leed dergenen, die zwijsen moeten, en wien het zwijsen der te harder valt, omdat het gedaan moet worden in eigen huis, in eigen stad, in eigen Belgenland!

Doch al dit leed is geestelijk leed, dat neder drukt, doch niet als bij ons, strijders, gepaard gaat met het Grootste lichamelijk lijden, dat de mensch doorvoelen kan.

Mijn doel is niet te bewijzen wie het meeste lijdt.

Laat ons geen riekelijke ydele eer halen uit een bedroevend feit.

Beter is het na te gaan wat al aan kracht en hoop geboren werd uit onze smarten, en vast te stellen hoeveel moed de mensch, als individu en als Gemeenschap, noodig heeft om tot deze kracht te komen.

Alwaar mijn oogden rond-
dwalen zie ik leed,

Alwaar mijn oogden staren
zie ik hoop,

Alwaar ik kijk, zie ik
kracht en moed.

Dus volk is schoon, ons volk
is groot!

Wat zie ik? — Hier, waar duizenden menschen kwamen gevlucht, met de laatste centen in de beurs en wat linnen in een pak, zie ik winkels en kantoren groeien, zie ik vrouwen lachende en vroeddelijk in de toonbanken staan, zie ik nieuw Vlaamsch leven gedijen midden Franse, middelen Engelse straten en steden!

Ik zie massa's menschen komen naar een volkshuis, waar zij hun tale spreken, waar zij handelen over op te bouwen huizen... als ze in België terugkeeren!

Ik zie werven, waar schepen gebouwd worden, ik zie munitie-fabrieken waar duizenden — wie in den dag, wie in den nacht — duizenden mannen en vrouwen, volhardend werken om een strijd te voeden: om recht en liefde.

Ik zie onze noeste visschers steeds met hunne sloepen en treilers, de Noordzee, de Yerseke Zee, het Kanaal door-kruisend, tegen stormen-in, tegen onheil en voor vijandelijke diekboten onbeveerd, — te voeden hun thuisgezin, dat schoon opgroeit!

En ik zie die huisgezinnen, als boomend over-geplant in Normandië, Bretagne, Wales, Schotland en Midden-Engeland, — en de vele anderen in Nederland — stoer en kalm voort-gedijen, de toekomst en hare machten trotserend.

Ik zie verder man-nen rijzen, die deze volharding

steunen, die ze wakker houden, ik zie gedachten voortwerken tot een recht-geschreven doel, ik zie Van Calvelaert, Hoste en Ghysmans, — ik zie het Vlaamsch-Belgisch Verband met zijn 7.000 leden en nog meer — ik zie bevestigd zijn en macht!

Ik zie Belgische scholen voor kinderen ontstaan, met Belgische meesters en meesteressen — ik zie herop-scholen, werk-scholen in kampen hunne vruchten bieden aan het gemeen.

Ik zie bonden en maatschappijen leven, kunst en handel bevestigend — ik zie een zon op al het leed!

Ik zie in België-zelf, het volk schoon-koppig en zich-zelf-blijvend het hoofd bieden aan de vreemde macht, — en leven, — uitwendig rustig, — doch met in 't diepe hart de hoop naar vrede, — en werkend voor dien vrede!

En wat zie ik bij mij, in de loopgraven?

Meer — veel meer nog!

Ik zie eerst, en vooral den mensch tot hoogste gestalte gebracht van echtheid. De liefde straelt uit ieder woord, uit ieder gebaar.

De liefde tot het punt gebracht van zelf-opoffering: de geweldadigheid van eigen leven voor andere levens, klimt hier tot plicht, niet te meer-leggen.

Ik zie dus zelf-op-offering „in massa”. — Niet het onkenwuste offeren van zijn leven om een ander leven uit het gevaar te redden — maar een diep-overlegde-wed-dosion van al zijn hoop en geloof in een schoon-werken, in een gulden-toekomst, gebouwd hier met de grootste kalmte en de minste braag naar dank.

„Dóit men op het slag-veld komt, heeft men reeds de „opoffering gedaan van zijn „leven, is zijn testament reeds „opgemaakt — zooniet op pa-pier, dan toch in zijne gedach-„te. Dit is de toestand van „een strijder, waar bij den „musten moed aan den dag „legt. En ieder mensch doet dit, „ieder mensch kan dit doen, —

"iedereen kan moedig zijn. Dit geeft ons een groote instelling. De goede gedachte over het menschen!" Zoo schreef ik sprekend over "Kaki-courage" van den Amerikaan Conings by Dawson.

(Wordt vervolgd.)

TEN KAMP!

Strijdt in den geest, Fel - om ten meest; Al is het u weerd - Forsch ende breed Kamp voor het goede, Dat God u boede! Dely wat slecht is Ken win wat Recht is! Verht om den aard Van goud meer waard! Tot slot: min t' schoone, Wis, God, u loone.

Maand van de Velde
Amsterdam
30.9.14

POLITIE NIEUWS

Geet is verboden.

- zijn gewoos te doen of te uti-neeren op eene andere plaats dan daartoe is aangevoren;
- te dobbelen of hazard te spelen;
- naar eenig dobbel- of hazardspel te staan kijken;
- stroozakken buiten de barakken en binnen de kampen te openen, te ledigen en te vullen;
- vuurfjes aan te leggen of te onderhouden;
- naar het aanleggen of onderhouden van vuurfjes te staan kijken zonder onmiddellijk tot het blusschen over te gaan;
- schuttingen of wanden te beschrijven, goemede platen of teekeningen, of drukwerk, van welken aard ook, op te hangen of te bevestigen, anders dan op de officieel daartoe aangewezen plaatsen;
- barakken, latines en andere inrichtingen te beschadigen; planken, ijzerdraad, enz. van schuttingen en barakken, of andere inrichtingen weg te halen.

WESTVLAAMSCH BOND

Waterdag fl. was t' groot Cooneelfest. t' D'Kest van den Heer D' Keygere leidde alras t' fest met moosie deuntjes in.

"Gekruwd" blijspel in een bedrijf, toonde ons Coupley als Karel, jong echtgenoot, grappig ijverzuchtig en van Eriqhem als Eva, gewone Eva, terwijl Jacobus als schwoel, handelslood, aanleg betoonde voor t' vak.

Daarna kwam:

"Licht", vertaald naar t' Fransch, door J. Verbrugde. Verbrugde, als Mme Culin is als eene stem uit t' graf die gemoedelijk de taal spreekt van diep zielijden. De herinnering aan tafereeltjes uit t' verleden door haar fijngewoelicheit nauwkeurig uit het geheugen opgenomen, lichten zich in enkele woorden als t' klaaglied der ziel over t' gevloden geluk eener moeder ten binnende echtgenote. Er is hartstocht te over bedolven in "Licht". De leeuw die haar welpen verdedigt en de louteren wet der natuur volgt. De Wit als Kolonel Culin, die uit vaderlandsliefde genen wil om t' vaderland te dienen, ze fier aan t' vaderland geeft en zich uit plichtbesef tot spion verbaart.

Luitenant Culin, Allet, die wredesengfel is, en de uitvinding van een geweldige springstof te niet wil doen om oorlog te verhinderen. Drie stroomingen die het eindelijk opgeven om slechts plicht te kenmen en Kolonel Culin ten laatste in t' gelijk stellen, nadat de geheinginnige zijde van zijn leven verklaard is en begrepen.

t' stuk is van grooten adem en breeden saahleg en de spelers knijpten zich zeet verdienstelijk van hunne moeilijke taak het flink weer te geven. Waterloos t' was weer in orde.

Hedgedeeld.

OOSTVLAAMSCH KRING

'T ZAL WEL GAAN

Zaterdag, 11^{den} Sezer, hield de Oost-Vlaamsche Kring "t Zal wel gaan" hare zes maandenlijksche vergadering.

Aan de dagorde: Herkiezing van het Bestuur. Werden gekozen of in hun ambt behouden.

- Voorzitter: K. van Weteren;
- Groozitter: J. Lebrans;
- Penningmeester: De Rudder;
- 1de schrijver: H. Brockaert;
- 2de " J. Brutijn.

Na sluiting der zitting, namen de feestelijkheden een aanvang.

De heer L^{de} Bouste gaf eene voordracht met lichtbeelden over "Jperen voorheen en nu".

Op eene aangrijpende wijze, toonde hij aan hoe deze voorheen zoo schoone, en van kunstschatten, overvolle stad, herschapsen was in enen woesten, maar nog instukwekkenden puinloop. De spreker werd uitbundig toegespuicht.

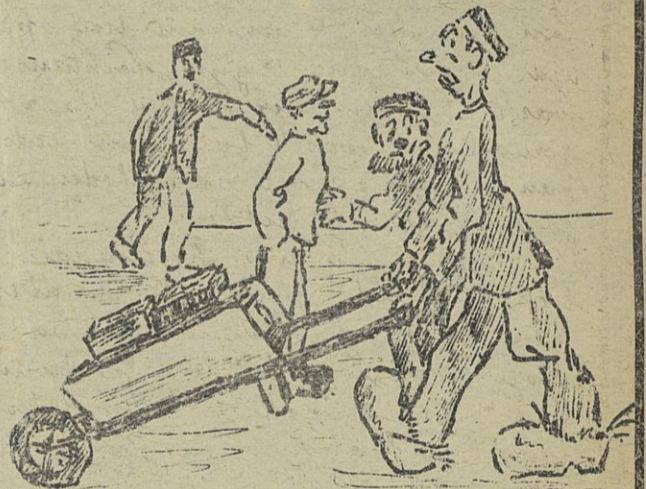
Daarna opvoering van het blijspel "Daar is Weijnebeer". De vobeldruende lachbuien die alle aanwezigen schokten, bewezen genoegzaam dat de spelers van onze toneelkring, zooals altijd, op de hoogte waren hunner taak. De groote bijval was dan ook rechtvaardig.

Deze prachtige feestavond zal zeker het zijne bijdragen om onze leden aan te moedigen, steeds te werken tot groei en bloei van "t Zal wel gaan".

Hedgedeeld.

Venters

Ons kamp is herschapsen in een marktplein, waar het een manskrumers niet gelukt het publiek tot een vroolijke stemming te brengen. Naar den zin der verkoopers, zijn er natuurlijk steeds te weinig koopzichten. Geet gebeurt wel meer dat de venters het orens zijn onder malkaar. Hoer, de brusselsche makkers zijn aan t' woord.

Michiel (1ste venter). - Goei kara-mellekes, manne.

Stan uit de menigte. - Ge, Michiel, hi brug, gies er ma suk 3 ve ne sens.

Michiel (1ste venter). - Jo, mo dy verkump ik na ne mie, ik moet er te veel veu luppe.

Harrianna (2de venter). - Da's geel wel, ge moet er yoke mod nie ver-Rumps, pachacroute, ik verdien ze gemakkelaiter, en t' gaan op ma gemak e gamelleke kafe hoale.

BROEDERLUKE HULP

Hevens, Victor, grenadier, Barak 1, Kamp 8, zond ons 1 florijn bestemd voor "De Broederlijke hulp", liefdadigheids-inrichting, waarvan eene afdeeling in 't Kamp gesticht is.

't Kantje op 't front

Dat de lange oorlog nog het goed humeur van onze Jzer-broeders niet vermocht in te dammen, blijkt uit het volgend stukje, dat wij ontleenen aan "Ons Vaderland", het flink orgaan der Vlaamingen aan het front.

R.E.D.

Dominien Van Den Nobele en Wardje van Gaanten zijn twee Vlaamingen van 't zuiverste water, echte mannen van "Antwerpen" ofte van "t Kantje" (alle drie de a's met neusklank uitspreken o. v. l.) Niettegenstaande wat Keraay en Komp. er ook moede over zingen, zijn het twee Kerelkens, minstens zoo rap van begrip en minstens zoo gewat als de door hen zoo zeer verafgode: "Gaminus de Paris".

Zoo was Min verleden week a'gezien op 600 m. op 't ziekenbezoek en met een gezicht lijk een lipkbidder. Kleedde hij zich bij 't licht van een kaarsken, melde om met de anderen nog op tijd in den rang te zijn. Nochtans was 't al geven voor en hij klaar geraakte en was 't bataillon reeds aan majoor's bevel aangeboden en gered om op te trekken.

— Sag mit hiebumaal licht en reeds op march, bromde Min, 't is erg! En met het onnoozelste gezicht ter wereld kwam Min uit de barak gestoken, 'n kaarsken brandend in zijn polsken zoo gezegd om zijn weg voor te lichten. Maar ja, de heer, aan wie deze steek onder water gericht was, zat waarschijnlijk te hoog te paard om het te vatten! — "De piotten verstaan het toch" zuchtte Min, 'n kaarsuitblazend, en dat is toch al iets!"

Min echter, wou de volgende dag beter doen en hij verklaarde zich "riek te bed". De gemesheer kwam, vond ieder naarstig en met ernstig gelaat aan 't werk en Min onder 'n deken.

't Is gij erg ziek, jong? ging de vraag.

— Ja dokter, ik heb overal zeer, klinkt het met pieperig stemmetje van in 't bed en Min's Ropje glimde even van onder de deken uit, met zwakke,

half gesloten oogjes, een droeve, pijnlijke tek, om den mond. De sergeant betoek hem al op 'n lippen bijtend en 't scheen wel of Min's gelaatskleur nog bleker werd bij 't spreken. De piotten intusschen surfden niet opkijken om niet in schaterlachen uit te barsten. De dokter begon zijn onderzoek en kon maar geen kop krijgen van die wonderlijke ziekte. Min kreeg waarschijnlijk compassie met de vent, want plots verklaarde hij:

— Meest ge, dokter, ik heb de "fièvre ter Soide" gehad, en

— Ah, c'est ça! En jong... hebt ge dit, en voelt ge dat niet... en gaat ge niet uit of?

— 't Spijt me dokter, klinkt het droeg, maar 't is droev, dat ik afga!

— Vrij van dienst vandaag, we zullen morgen zien, besloot de dokter, en hij droop af en 't was hoog tijd, want gansch de gaal brak in een zotte schaterlach uit, terwijl Min uit zijn bed repte en een steptaus eerste bodamigheid op den vloersteen uitvoerde!

De sergeant hield zich echter verantwoordigd en verklaarde dat Min maar in carriere, in ambassie, in dergelijke vieze fransche dingen meer was. Daarop Min ernstig met de hand op het hart: Neen, sergeantje, dat is niet waar, want als ge eens wist, hoe bang ik was, dat de dokter me naar 't gasthuis zou sturen, ge zoudt zoo niet spreken! Die, ik voelde m' er bleek van worden! Want morgen ga ik mee naar de loopgraven, zulle! Vergenoegd lachte de sergeant: We zullen zien!

De volgende avond algemeene bedrijvigheid op de vuurlijn; ieder zoekt naar een dekking... De sergeant loopt rond om de jongens te helpen, Wardje en Min meenen een goed plaatsken gevonden te hebben en leggen den ransel van den sergeant tusschen hen in. Deze komt eindelijk afgestoken, zuchtend: Dat is meermal gedaan! Maar de dekking binnen kruipend, kijkt hij even rond met scherp speurend oog en verklaart ronduit:

— G'hebt u laten schuren, kluppels, Sees hat zit vol ratten en 't stroo springt omhoog van de vloeren. Daar ziet, de luizen hebben mijn ransel bijna buiten gedragen! Oef, m' n' zak hier, 'k kom hier niet in!

— Ge zijt gij nog al zindelijk, mozt Wardje, 't is toch een dikke, hij kan best tegen een vijftinder!

De sergeant ging antwoorden, maar de luitenant steekt zijn hoofd binnen en met suiker stemmetje verklaart hij aan zijn oppasser:

— Jean, 'k zou deze wel kunnen nemen, 't staat me aan, en zieh tot de mannen wendend: Is er strooi in?

Terwijl Jean hoofd knikt, kend iets mompelt van: 't is nogal een dikken, klinkt het binnen met roerende eensgezindheid:

— Ja, luitenant, er is strooi in, wacht eventjes, we gaan alles buiten werpen, we gaan ergens anders wel plaats vinden.

De luitenant gelukkig er zoo goedkoop van af te komen, zet zich vriendelijk terzij en met een wip en een Suw is alles buiten en de dekking verhuurd.

En half uurtje later heeft de sergeant Wardje van den ingang van de dekking op schildwacht voor de stekgassen geplaatst en Min bejzden op mitkijk.

Gas daarna wordt binnen een voorwerp hard tegen den wand gesmeten en begint eene stem roedend op te spelen: "Sakker loot, tannere de tannere... sakes lites! Wardje kijkt door de deur. Hier en de sergeant, betekenisvol aankijkend: Hij is er niet gaar, me bij, zeg! waarop Min uitroept: Hij heeft bestin!

Al schuddend en krabbend en schartend komt de luitenant buiten gestameld: terwijl Min met allen ernst in de richting van den vijand kijkt en Wardje den neus optrekt alsof hij stekgassen rook, en de sergeant verdween achter eene borstweving.

— Sale vermine! vloekt de luitenant voort rondkijkend, terwijl hij even in zijn broek schart, en zeggen dat ik hier nu wel blijven moet!

— Strooikens in zijn hand, fluistert Min en een schaterlach klinkt door de nacht! G. Verstappen.

TE WERK GESTELOE

GEINTERNEERDEN

Bijzondere opgaven van het hoofd der Afdeling Invoering waren in het tijdvak pl. m. 15 Febr. tot pl. m. 15 Maart 1918, 15025 van de 30078 geïnterneerde militairen werkzaam in Oederlandsche nijverheidsverenigingen, enz.

Nieuwe Groninger Courant.

MET DEN WUZEN MAN

Goede of slechte kans, geluk of tegenspoed, 't zijn al maskers waarmee men meestal de Sombé roekt te bedekken.

